

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง ศิลปะการแต่งหน้าเพื่ออาชีพ สำหรับนักศึกษากลุ่มวิชางานเสริมสวย
สรุปเป็นขั้นตอนได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการปฏิบัติก่อนและหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร

- 1.1 ประชากรที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่

1.1.1 ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน

1.1.2 ตัวแทนสถานประกอบการ จำนวน 5 คน

1.1.3 นักศึกษากลุ่มวิชางานเสริมสวย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ภาคตะวันออก ได้แก่ วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ จำนวน 101 คน วิทยาลัยเทคนิคบางแสน จำนวน 60 คน วิทยาลัยสารพัดช่างระยอง จำนวน 90 คน วิทยาลัยสารพัดช่างฉะเชิงเทรา จำนวน 120 คน วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี จำนวน 70 คน วิทยาลัยสารพัดช่างตราด จำนวน 40 คน วิทยาลัยสารพัดช่างปราจีนบุรี จำนวน 40 คน วิทยาลัยเทคนิคนครนายก จำนวน 15 คน รวม 8 วิทยาลัย จำนวนนักศึกษา 536 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน ตัวแทนสถานประกอบการ จำนวน 5 คน และนักศึกษากลุ่มวิชางานเสริมสวย วิทยาลัยสารพัดช่าง จันทบุรี จำนวน 20 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ระยะที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้และผลการประเมินหลักสูตร

2.1 ประชากร ได้แก่ นักศึกษากลุ่มวิชางานเสริมสวย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ภาคตะวันออก ได้แก่ วิทยาลัยสารพัดช่าง สมุทรปราการ จำนวน 101 คน วิทยาลัยเทคนิคบางแสน จำนวน 60 คน วิทยาลัยสารพัดช่างระยอง จำนวน 90 คน วิทยาลัยสารพัดช่างฉะเชิงเทรา จำนวน 120 คน วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี จำนวน 70 คน วิทยาลัยสารพัดช่างตราด จำนวน 40 คน วิทยาลัยสารพัดช่างปราจีนบุรี จำนวน 40 คน วิทยาลัยเทคนิคนครนายก จำนวน 15 คน รวม 8 วิทยาลัย จำนวนนักศึกษา 536 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษากลุ่มวิชางานเสริมสวย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระยะสั้น ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ของวิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี ในสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 30 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ระยะ ได้แก่

1. ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร

1.1 แบบประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตร

2. ระยะที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินหลักสูตร

2.1 หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.3 แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

1. ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร

1.1 แบบประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตร มีขั้นตอน

ดังนี้

1.1.1 นำแบบประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตร ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน โดยพิจารณาความเหมาะสม และความสอดคล้อง (IOC) แบบประเมินความเหมาะสม และความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตร เมื่อกำหนดได้ต้องมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 จึงจะมีความเหมาะสม และความสอดคล้อง

1.1.2 นำแบบประเมินความเหมาะสม และสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตร ที่ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน ได้พิจารณาความเหมาะสม และสอดคล้อง (IOC) แล้วมาวิเคราะห์ หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 0.96

2. ระยะที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินหลักสูตร

2.1 หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น

2.1.1 นำหลักสูตรฉบับร่างที่ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องเรียบร้อยแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน เพื่อประเมินความเหมาะสม และสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตร

2.1.2 นำหลักสูตรฉบับร่าง ที่ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน ได้พิจารณาความเหมาะสม และความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตรแล้ว มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยความเหมาะสม และความสอดคล้อง มีค่าเท่ากับ 4.67

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2.1 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพ วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับจุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยพิจารณาข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (สมนึก ภัททิยธนี. 2553 : 220) ถือเป็นข้อสอบที่มีความสอดคล้อง

2.2.2 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน ได้ตรวจสอบคุณภาพ วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แล้วมาวิเคราะห์หาค่าดัชนี ความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 0.97

2.2.3 นำแบบทดสอบที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญและได้ปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำแล้วนำไปทดสอบ (Try Out) กับนักศึกษาในกลุ่มวิชางานเสริมสวยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน

2.2.4 นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบมาหาค่าระดับความยากง่าย (p) โดยพิจารณา ความยากง่ายอยู่ในเกณฑ์ 0.20 - 0.80 (มาเรียม นิลพันธ์. 2553 : 150) และมีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ในเกณฑ์ 0.20 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 106) และจากการวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าความยากง่าย มีค่าเท่ากับ 0.45 และมีค่าอำนาจจำแนก มีค่าเท่ากับ 0.39

2.2.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผ่านเกณฑ์การพิจารณาดังกล่าว ไปวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (KR-20) โดยกำหนดความเชื่อมั่น ต้องไม่ต่ำกว่า 0.70 (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. 2553 : 113) ซึ่งจากการวิเคราะห์แบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าเท่ากับ 0.77

2.2.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านเกณฑ์การพิจารณาดังกล่าวแล้ว นำมาใช้ในการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบที่

2.3 แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ

2.3.1 นำแบบประเมินทักษะการปฏิบัติ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพ วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินทักษะการปฏิบัติกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยพิจารณาข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (พิชิต ฤทธิ์จรูญ. 2551 : 242) แสดงว่าข้อนั้นมีความสอดคล้อง

2.3.2 นำแบบประเมินทักษะการปฏิบัติ ที่ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน ได้พิจารณาแล้ว มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 0.97

2.3.3 นำแบบประเมินทักษะการปฏิบัติ ที่ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน ได้พิจารณาแล้ว นำมาใช้ในการเปรียบเทียบทักษะการปฏิบัติ ของนักศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบที่

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

1. ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร

การประเมินความเหมาะสม และความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตร นำค่าคะแนนมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าที่ได้มาเทียบกับค่าเฉลี่ยแล้วแปลความหมาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67

เกณฑ์การประเมิน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99 - 100)

4.51 - 5.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง เหมาะสมมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง เหมาะสมน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

2. ระยะที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินหลักสูตร

2.1 ตรวจสอบคะแนนจากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา นำคะแนนของนักศึกษามาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากนั้นทดสอบที่

2.2 ตรวจสอบคะแนนจากทักษะการปฏิบัติของนักศึกษา นำคะแนนของนักศึกษามาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากนั้นทดสอบที

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน
  - 1.1 ค่าร้อยละ (%)
  - 1.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
  - 1.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. สถิติที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม ได้แก่
  - 2.1 ค่าความสอดคล้อง (IOC)
  - 2.2 ค่าร้อยละ (%)
  - 2.3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
  - 2.4 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. สถิติที่ใช้ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
  - 3.1 ค่าความสอดคล้อง (IOC)
  - 3.2 ค่าความยากง่าย (p)
  - 3.3 ค่าอำนาจจำแนก (r)
  - 3.4 ค่าความเชื่อมั่น (KR -20)
4. สถิติที่ใช้ในการวัดทักษะปฏิบัติ
  - 4.1 ค่าความสอดคล้อง (IOC)
5. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
  - 5.1 ค่าที (t-test Dependent)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น มีความเหมาะสม และสอดคล้องทั้งฉบับ เท่ากับ 4.67
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนใช้หลักสูตรและหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการใช้ฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ทักษะการปฏิบัติ ก่อนใช้หลักสูตรและหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

ผลการวิจัย การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น ที่สร้างขึ้นได้หลักสูตรที่เหมาะสมสอดคล้องกับองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 ซึ่งอยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้สร้างหลักสูตรฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพซึ่งช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาทุกประการ อีกทั้งหลักสูตรฝึกอบรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นผ่านขั้นตอนอย่างมีระบบและวิธีการที่เหมาะสม โดยเริ่มจากการวิเคราะห์หลักสูตรและการศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการแต่งหน้า โดยอาศัยแนวคิดและทฤษฎีของนักการศึกษาหลายท่าน ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ จากนั้นกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ มีความหลากหลายและตอบสนองความสนใจของผู้เรียน จึงทำให้ผลการประเมินความเหมาะสม และความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นที่สร้างขึ้นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ความเหมาะสมมากที่สุด และค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าเท่ากับ 0.96 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของทาบ (Taba, 1962 : 10) กล่าวไว้ว่า ทุกหลักสูตรไม่ว่าจะเป็นการออกแบบในลักษณะใด ๆ ก็ตาม จะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ เกี่ยวกับองค์ประกอบหลักของหลักสูตร ซึ่งความต่อเนื่องและสอดคล้องกันอยู่ 4 ส่วนด้วยกัน ได้แก่ จุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะการเลือกและสร้างเนื้อหาสาระ การจัดรูปแบบและประสบการณ์เรียนรู้ และการประเมินผล โดยได้ขยายความเกี่ยวกับองค์ประกอบหลักไว้ดังนี้ 1) จุดมุ่งหมายและจุดมุ่งหมายเฉพาะเป็นส่วนประกอบที่มีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะจุดมุ่งหมายจะเป็นเครื่องชี้วัดถึงเป้าหมายและเจตนารมณ์ของหลักสูตรว่าต้องการให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะเป็นเช่นใด ซึ่งจุดมุ่งหมายทั่วไปจะกล่าวไว้อย่างกว้าง ๆ และค่อนข้างเป็นปรัชญาเน้นที่ค่านิยมมากกว่าการเน้นทางด้านจิตวิทยาหรือด้านการเรียนการสอน ส่วนจุดมุ่งหมายเฉพาะจะเน้นที่การประยุกต์ใช้มากกว่า เป็นจุดมุ่งหมายที่กล่าวไว้ในส่วนที่เป็นจุดมุ่งหมายของกลุ่มวิชาหรือรายวิชาต่าง ๆ ที่มีอยู่ในหลักสูตรนั่นเอง 2) เนื้อหาสาระและประสบการณ์เรียนรู้ จะเป็นสื่อกลางที่จะพาผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ได้กำหนดไว้ เนื้อหาสาระที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร อาจแบ่งออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ ข้อเท็จจริงความรู้ธรรมดา ความคิดรวบยอดและหลักการ การแก้ปัญหาและความคิดสร้างสรรค์

เจตคติและค่านิยม ทักษะทางกาย 3) กิจกรรมและรูปแบบการเรียนการสอน 4) การประเมินผล เป็นการเสนอแนะแนวทางการดำเนินการวัดและประเมินผลที่มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับหลักสูตรนั้น ๆ เปรียบเสมือนเป็นการกำหนดเครื่องมือในการควบคุมการใช้หลักสูตร และทาบ (Taba. 1962 : 454 - 455) ได้กล่าวถึง กระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ตามความเชื่อที่ว่าผู้เรียนมีพื้นฐานแตกต่างกัน โดยกำหนดกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไว้ 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1) วิจัยความต้องการ : สำรวจสภาพปัญหา ความต้องการ และความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคม และผู้เรียน 2) กำหนดจุดมุ่งหมาย : หลังจากได้วิจัยความต้องการของสังคมและผู้เรียนแล้วจะกำหนดจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้ชัดเจน 3) คัดเลือกเนื้อหาสาระ : จุดมุ่งหมายที่กำหนดแล้ว จะช่วยในการเลือกเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย วย ความสามารถของผู้เรียน โดยเนื้อหา ต้องมีความเชื่อถือได้ และสำคัญต่อการเรียนรู้ 4) จัดเนื้อหาสาระ : เนื้อหาสาระที่เลือกได้ ยังต้องจัด โดยคำนึงถึงความต่อเนื่อง และความยากง่ายของเนื้อหา วุฒิภาวะ ความสามารถ และความสนใจ ของผู้เรียน 5) คัดเลือกประสบการณ์เรียนรู้ : ครูผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องคัดเลือกประสบการณ์ การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 6) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ : ประสบการณ์การเรียนรู้ควรจัด โดยคำนึงถึงเนื้อหาสาระและความต่อเนื่อง 7) กำหนดสิ่งที่จะ ประเมินและวิธีการประเมินผล : ตัดสินใจว่าจะต้องประเมินอะไร เพื่อตรวจสอบผลว่าบรรลุตาม จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ และกำหนดด้วยว่าจะใช้วิธีประเมินผลอย่างไร ใช้เครื่องมืออะไร

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษากลุ่มวิชางานเสริมสว ยวิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี ที่ใช้แบบทดสอบวัดความรู้เรื่องศิลปะการแต่งหน้าเพื่ออาชีพ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กิจกรรมการฝึกอบรมเอื้อต่อการเรียนรู้ ทำให้นักศึกษาเกิดความสนใจ กระตือรือร้นในการทำกิจกรรม รูปแบบของการจัดกิจกรรมมีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจนกระตุ้นให้ นักศึกษาได้พัฒนาความคิดและความเข้าใจ และกิจกรรมส่วนใหญ่เน้นทักษะการปฏิบัติ ผู้เรียนได้ ลงมือปฏิบัติจริง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนอ ผลงาน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ และทำให้เกิดทักษะในการปฏิบัติอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวันทนา เนาว่าวัน (2548 : 47) กล่าวถึงวัตถุประสงค์การจัดการฝึกอบรม สรุปลงดังนี้ 1) เพื่อปรับปรุงระดับความตระหนักในตนเองของแต่ละบุคคล ความตระหนักในตนเอง คือ การเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง อันได้แก่ การทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ ของตนในองค์กร การตระหนักถึงความแตกต่างระหว่าง สิ่งที่ตนเองปฏิบัติจริง และปรัชญาที่ยึดถือ การเข้าใจถึงทักษะที่ผู้อื่นมีต่อตนเอง และการเรียนรู้ว่าการกระทำของตนมีผลกระทบต่อผู้อื่น อย่างไร เป็นต้น 2) เพิ่มพูนทักษะการทำงานของแต่ละบุคคล โดยอาจเป็นทักษะด้านใดด้านหนึ่ง

หรือหลายด้านก็ได้ เช่น การใช้อินเทอร์เน็ต 3) เพิ่มพูนแรงใจของบุคคล อันจะทำให้การปฏิบัติงานเกิดผลดี แม้ว่าบุคคลหนึ่ง ๆ จะมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน แต่หากขาดแรงจูงใจในการทำงานแล้ว บุคคลนั้นก็อาจมิได้ใช้ความรู้ และความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ และผลงานก็ย่อมจะไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้น การสร้างแรงจูงใจจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

3. ผลการเปรียบเทียบทักษะการปฏิบัติของนักศึกษากลุ่มวิชางานเสริมสวยวิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี หลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมมีรูปแบบที่ชัดเจน มีสื่อการสอนจากเอกสารและเพาเวอร์พอยต์ สาธิตเป็นลำดับขั้นตอน วิทยากรคอยดูแลอย่างใกล้ชิดขณะที่นักศึกษาลงมือปฏิบัติ หากนักศึกษาไม่เข้าใจจะมีการสาธิตเพิ่มเติมเป็นรายบุคคล นอกจากนี้ศึกษาลงมือปฏิบัติตามที่วิทยากรสาธิตจนเกิดทักษะความชำนาญแล้ว ก็จะสามารถเกิดความคิดสร้างสรรค์ ความละเอียด ความเรียบร้อย ความประณีตสวยงาม และสามารถส่งผลงานได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของทิสนา แคมมณี (2551 : 104 - 106) กล่าวไว้ว่า การเรียนการสอนที่เน้นด้านทักษะปฏิบัติมียุทธวิธี 3 ยุทธวิธี เพื่อให้ผู้สอนได้เลือกใช้ให้เหมาะสมกับเงื่อนไขของสถานการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งได้ลำดับขั้นตอนในการดำเนินการที่เหมาะสมกับแต่ละยุทธวิธีด้วย มีรายละเอียดดังนี้ 1) การสอนทฤษฎีก่อนสอนงานปฏิบัติ เป็นการสอนที่เหมาะสมสำหรับการสอนเนื้อหาของงานปฏิบัติที่มีลักษณะซับซ้อนหรือเสี่ยงอันตราย และลักษณะของเนื้อหาสามารถแยกส่วนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติได้อย่างชัดเจน ซึ่งมีการดำเนินการที่มีขั้นตอน ดังนี้ (1) ชี้นำเป็นขั้นที่จะแนะนำและกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ เห็นคุณค่าในงานนั้น (2) ให้ความรู้เป็นขั้นที่ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานที่จะทำ ซึ่งครูจะสามารถใช้การใด ๆ ก็ได้ แต่ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถาม จนกระทั่งผู้เรียนเกิดความเข้าใจ (3) ชี้นำให้ฝึกปฏิบัติ เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนลงมือทำงาน ซึ่งเริ่มจากการให้ผู้เรียนทำตาม หรือเรียนแบบ หรือให้ลองผิดลองถูกต่อไปจึงให้ลองทำเอง โดยครูคอยสังเกตและให้ข้อมูลป้อนกลับเป็นระยะ จนกระทั่งทำได้อย่างถูกต้อง แล้วจึงให้ฝึกทำหลาย ๆ ครั้ง จนกระทั่งทำได้ชำนาญ (4) ชี้นำประเมินผลการเรียนรู้ เป็นขั้นที่ผู้สอนประเมินทักษะปฏิบัติ และลักษณะนิสัยในการทำงานของผู้เรียน (5) ชี้นำประเมินผลความคงทนของการเรียนรู้ ซึ่งจะเป็นขั้นที่ผู้สอนจะได้รู้ว่าการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้นมีความยั่งยืนหรือไม่ หากผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานได้อย่างชำนาญ ผู้เรียนก็ควรจะทำสิ่งเรียนรู้ได้ดีและนาน 2) การสอนงานปฏิบัติก่อนสอนทฤษฎีเป็นวิธีการสอนที่เหมาะสม สำหรับเนื้อหางานปฏิบัติที่มีลักษณะไม่ซับซ้อน หรือเป็นงานปฏิบัติที่ผู้เรียนเคยมีประสบการณ์มาบ้างแล้ว เป็นงานที่มีอัตราการเสี่ยงอันตรายกับชีวิตน้อย ซึ่งมีการดำเนินการที่มีขั้นตอน ดังนี้ (1) ชี้นำ ปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ 1 (2) ชี้นำให้ผู้เรียนปฏิบัติ และสังเกตการณ์ ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติงาน และมีการสังเกตการณ์ ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ

มีการสังเกตการณ์ปฏิบัติ และจดบันทึกข้อมูลไว้ (3) ชั้นวิเคราะห์ การปฏิบัติและสังเกตการณ์ ร่วมกับวิเคราะห์พฤติกรรมในการปฏิบัติและการอภิปรายผลการวิเคราะห์ (4) ชั้นเสริมความรู้ จากผลการวิเคราะห์และอภิปรายการปฏิบัติ ผู้สอนจะทราบว่า ควรเสริมความรู้อะไรให้แก่ผู้เรียน จึงจะเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนในการปฏิบัติ (5) ชั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติงานใหม่ เมื่อรู้จุดบกพร่องและ ได้ความรู้เสริมที่จะใช้ในการแก้ไขข้อบกพร่อง จึงให้ผู้เรียนปฏิบัติงานใหม่อีกครั้ง (6) ชั้นประเมินผล การเรียนรู้ ปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ 1 (7) ชั้นประเมินผลความคงทนของการเรียนรู้ ปฏิบัติเช่นเดียวกับ ข้อ 1 3) การสอนทฤษฎีและปฏิบัติไปพร้อม ๆ กันเป็นการสอนที่เหมาะสมสำหรับบทเรียนที่มี ลักษณะของเนื้อหาภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติที่ไม่สามารถแยกจากกันได้เด็ดขาด มีขั้นตอนดังนี้ (1) ช้่นนำ (2) ชั้นให้ความรู้ ให้ปฏิบัติ และให้ข้อมูลย้อนกลับไปพร้อม ๆ กัน (3) ชั้นให้ปฏิบัติงาน ตามคำฟัง (4) ชั้นประเมินผลการเรียนรู้ (5) ชั้นประเมินผลความคงทนของการเรียนรู้งานปฏิบัติ

จากผลการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น พบว่า มีคุณภาพสูง ทำให้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงกว่าก่อนเรียน มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการแต่งหน้า รู้สภาพผิวหน้า เครื่องสำอาง และการบำรุงรักษาผิวหน้า มีทักษะการปฏิบัติในการแต่งหน้าชีวิตประจำวัน แต่งหน้า แฟชั่น แต่งหน้าเจ้าสาว แต่งหน้าแฟนซี แต่งหน้าเพื่อการแสดง แต่งหน้านางงาม เมื่อฝึกทักษะ การปฏิบัติจนเกิดความชำนาญแล้ว สามารถมีความคิดสร้างสรรค์ผลงานใหม่ ๆ ความละเอียด ความเรียบร้อย ความประณีตสวยงาม และสามารถส่งผลงานได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนด อยู่ในระดับดีมาก

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรออกแบบทักษะการปฏิบัติให้มีเกณฑ์ด้านมิติของเวลาในการประเมิน
2. ควรศึกษารายละเอียดของหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น ให้เข้าใจและจัดเตรียม สื่อการเรียนการสอนให้ครบตามที่ระบุไว้ หรืออาจมีการจัดเตรียมให้เหมาะสม เพื่อให้การปฏิบัติ กิจกรรมของนักศึกษาดำเนินไปอย่างมีลำดับขั้นตอน และบรรลุวัตถุประสงค์
3. ควรมีการบันทึกข้อบกพร่องของหลักสูตร พฤติกรรมของนักศึกษาทุกคน โดยการ สังเกตจากการทดลองกับนักศึกษาไว้ด้วย เพื่อนำมาปรับปรุงในการใช้ครั้งต่อไป
4. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการผลิตและใช้หลักสูตรมากขึ้นเพื่อช่วยพัฒนากระบวนการจัดการเรียน

การสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตร และกระตุ้นทักษะการปฏิบัติ
ในทุกรายวิชาให้มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น ในรูปแบบการสอนแบบออนไลน์
กับการสอนปกติ เป็นต้น เพื่อส่งเสริมทักษะการปฏิบัติ และช่วยประหยัดเวลาในการสอนของครู

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี